

Bruxelles, 4.12.2014.
COM(2014) 718 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće o provedbi Sporazuma o trgovini između EU-a i Kolumbije/Perua

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće o provedbi Sporazuma o trgovini između EU-a i Kolumbije/Perua

1. Uvod

EU je 26. lipnja 2012. potpisao Sporazum o trgovini (dalje u tekstu: Sporazum) s Kolumbijom i Peruom. Sporazum se privremeno primjenjuje od 1. ožujka 2013. za Peru i od 1. kolovoza 2013. za Kolumbiju¹.

Od početka primjene Sporazuma, Komisija je Parlamentu i Vijeću dostavljala informacije o njegovoj provedbi, posebno za vrijeme sastanaka posebne skupine za praćenje koju je osnovao Odbor za međunarodnu trgovinu Europskog parlamenta. U skladu s Uredbom (EU) br. 19/2013² Komisija se obvezala dostavljati godišnje izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni, provedbi i ispunjenju obveza iz Sporazuma i Uredbe.

Ovo je prvo takvo izvješće. U skladu s člankom 13. stavkom 1. Uredbe, podijeljeno je na tri dijela:

- sveukupna ocjena trgovinskih tokova,
- informacije o aktivnostima različitih tijela koja provode Sporazum,
- informacije o aktivnostima praćenja iz Uredbe.

2. SVEKUPUNA OCJENA: RAZVOJ TRGOVINE

2.1. Metodologija

Analiza bilateralnih trgovinskih tokova temelji se na podacima za prvu godinu provedbe Sporazuma. Za Peru su se upotrebljavali podaci za kalendarsku godinu 2013., a podaci za Kolumbiju odnose se na prvih pet mjeseci privremene provedbe Sporazuma (kolovoz 2013. do prosinca 2013.). U oba se slučaja razdoblje uspoređuje s istim razdobljem prethodne godine.

Budući da je provedba Sporazuma još u ranoj fazi i da nedostaju određeni podaci i brojke, nije moguće donositi zaključke o učinku Sporazuma. Možda će trebati vremena da se gospodarski subjekti prilagode kako bi mogli u potpunosti iskoristiti dodatne trgovinske prilike koje nudi sporazum o trgovini. Osim toga, promjene u trgovinskim tokovima ne mogu se pripisati samo Sporazumu jer na te podatke utječu i drugi čimbenici, kao što su promjene u potražnji i globalnim cijenama sirovina, koje čine važan dio izvoza iz Perua i Kolumbije.

Općenito se trgovina određenim proizvodima povećala. Time je uspostavljena blaga protuteža općem padu trgovinskih tokova uzrokovanom globalnim negativnim trendovima u cijenama proizvoda i potražnji u EU-u. Iako je prerano donositi zaključke, podaci upućuju na to da poduzeća u određenim sektorima sve više iskorištavaju Sporazum.

¹ Sporazum privremeno primjenjuje u EU-u dok ga ne potvrde sve države članice EU-a. Status potvrđivanja objavljen je na *web*-mjestu Vijeća: <http://www.consilium.europa.eu/policies/agreements/search-the-agreements-database?command=details&lang=en&aid=2011057&doclang=EN>

² Uredba (EU) br. 19/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o primjeni bilateralnih zaštitnih klauzula i mehanizma stabilizacije za banane iz Sporazuma o trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kolumbije i Perua, s druge strane

2.2. Razvoj trgovinskih tokova s Peruom

U usporedbi s godinom prije sklapanja Sporazuma, vrijednost uvoza proizvoda u EU iz Perua smanjila se u 2013. za 15,9 % (995 milijuna EUR), većinom zbog pada međunarodnih cijena robe.

U 2012. vrijednost uvoza iz Perua u EU iznosila je 6,3 milijarde EUR (17,5 % peruanskog izvoza). U 2013. taj je podatak iznosio 5,3 milijarde EUR (16,5 % peruanskog izvoza), iz čega se vidi navedena promjena.

U EU uglavnom su se uvozile sirovine (bakar i cink činili su 29,9 % ukupnog uvoza), čija se vrijednost znatno smanjila u usporedbi s 2012. (– 15,7 %). Vrijednost druge skupine proizvoda (hrana i žive životinje, koji čine 36,8 % ukupnog uvoza iz Perua) smanjila se za 10,4 % u usporedbi s prethodnom godinom. Međutim, dio netradicionalnog izvoza iz Perua (uglavnom u poljoprivredno-prehrambenom sektoru s većom dodanom vrijednošću) povećao se za gotovo 6 %. Znatno se povećao izvoz u području kemijskih proizvoda i proizvoda ribarstva (24,9 % i 4 %).

Vrijednost izvoza EU-a ostala je stabilna (uz povećanje od 0,16 % ili 5,7 milijuna EUR). EU se nalazi na trećem mjestu među državama iz kojih Peru uvozi (čini oko 13 % ukupnog uvoza u 2013.).

Glavni proizvodi koje je izvezio EU bili su strojevi i prometna oprema (ukupno 55,5 %). Izvoz tih proizvoda ostao je relativno stabilan (povećanje od 0,16 %).

Trgovinska bilanca EU-a s Peruom u 2013. bila je u deficitu od 1 778 milijuna EUR (deficit u 2012. iznosio je 2 779 milijuna EUR). To je smanjenje u skladu s trendom u razdoblju od 2009. do 2013. kada je prosječna godišnja stopa rasta bila 13,5 % za uvoz iz EU-a i 23,7 % za izvoz iz EU-a.

2.3. Razvoj trgovinskih tokova s Kolumbijom

Na analizu trgovine s Kolumbijom utječe činjenica da se Sporazum primjenjuje tek od 1. kolovoza 2013. U usporedbi s razdobljem prije privremene primjene Sporazuma (kolovoz – prosinac 2012.), ukupna vrijednost trgovinskih tokova ostala je na sličnoj razini.

U odnosu na vrijednost trgovine, Kolumbija je i dalje prvi partner EU-a u Andskoj zajednici i peti u Latinskoj Americi.

Vrijednost uvoza iz EU-a povećala se za 4,2 % u usporedbi s prethodnim razdobljem i iznosila je ukupno 3 596 milijuna EUR. U 2012. ukupna je vrijednost kolumbijskih proizvoda izvezenih u EU činila 15,2 % kolumbijskog izvoza (7 098,8 milijuna EUR od 46 720,1 milijun EUR). Taj je podatak u 2013. iznosio 7 223,2 milijuna EUR (15,8 % ukupnog kolumbijskog izvoza).

Glavni kolumbijski izvozni proizvodi i dalje su sirovine i poljoprivredni proizvodi. Četiri vrste proizvoda čine 87,2 % ukupnog izvoza u EU (naftna ulja, ugljen, banane i kava).

Vrijednost izvoza iz EU-a smanjila se za 4 % u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine i iznosila je ukupno 2 328 milijuna EUR.

EU je u 2012. bio treći najveći partner Kolumbije u pogledu uvoza (s 12,6 % svih proizvoda uvezenih u 2012. ili 5 657,9 milijuna EUR od 45 025,8 milijuna EUR). Ta se brojka u 2013. povećala na 6 171,8 milijuna (13,4 % ukupnog kolumbijskog izvoza).

Izvoz iz EU-a obilježen je diversifikacijom proizvedene robe koja se uglavnom sastoji od strojeva i mehaničkih uređaja (19 % ukupnog izvoza, pad od 4,1 %), farmaceutskih proizvoda (11,5 %, rast od 8,5 %), zrakoplova i njihovih dijelova (11,8 %, rast od 33,2 %), električnih strojeva i opreme (7,4 %, rast od 9,8 %), vozila (7,6 %, rast od 9,8 %) te optičkih, fotografskih, tehničkih i medicinskih uređaja (5,8 %, rast od 10,6 %).

Trgovinska bilanca EU-a s Kolumbijom u 2013. bila je u deficitu od 1 782 milijuna EUR (deficit u 2012. iznosio je 3 064 milijuna EUR). To treba usporediti s činjenicom da je u razdoblju od 2009. do 2013. prosječna godišnja stopa rasta uvoza u EU iznosila 17,8 %, a izvoza iz EU-a 15,4%. S druge strane, u usporedbi s 2012. uvoz EU-a u 2013. smanjio se za 11,2 %, a izvoz iz EU-a povećao se za 5,7 %.

2.4. Razvoj trgovine posebnom robom

Na temelju detaljnije analize razvoja trgovine određenom robom između EU-a i dviju andskih zemalja može se zaključiti da su određeni sektori počeli imati koristi od Sporazuma.

U odnosu na **Peru**, od 2012. do 2013. zabilježene su znatne razlike u pogledu:

- **svježih banana:** ukupan uvoz povećao se sa 61 milijuna EUR na 85 milijuna EUR (+ 39,3 %),
- **jestivog voća i orašastih plodova:** sa 408 milijuna EUR na 527 milijuna EUR (+ 29,2 %),
- **šećera i proizvoda od šećera:** sa 0,8 milijuna EUR na 2,3 milijuna EUR (+ 187,5 %),
- **bezalkoholnih i alkoholnih pića:** sa 44 milijuna EUR na 71 milijun EUR (+ 61,4 %).

S druge strane, znatne razlike u izvozu iz EU-a zabilježene su u pogledu:

- **žitarica:** sa 0,1 milijuna EUR na 12,6 milijuna EUR,
- **vozila za prijevoz putnika i robe:** sa 308 milijuna EUR na 351 milijun EUR (+ 14 %),
- **farmaceutskih proizvoda:** sa 104 milijuna EUR na 140 milijuna EUR (+ 34,6 %).

Budući da se sporazum s **Kolumbijom** ne primjenjuje jednako dugo kao i sporazum s Peruom, dostupno je manje podataka. Sljedeća se analiza temelji na podacima iz razdoblja od kolovoza do prosinca 2013. (u usporedbi s istim razdobljem u 2012.).

U odnosu na uvoz iz EU-a, u 2013. Zabilježene su znatne razlike u pogledu:

- **šećera od šećerne trske:** uvoz se povećao sa 1,4 milijuna EUR na 3,4 milijuna EUR (+ 147,5 %),
- **duhan:** sa 4,6 milijuna EUR na 15,4 milijuna EUR (+ 247,6 %),
- **pripremljene ili konzervirane tune:** sa 2,5 milijuna EUR na 2,8 milijuna EUR (+ 9,2 %),
- **rezanog cvijeće:** sa 5,1 milijuna EUR na 5,4 milijuna EUR (+ 4,4 %).

S druge strane, znatne razlike u izvozu iz EU-a zabilježene su u pogledu:

- **mliječnih proizvoda:** izvoz se povećao sa 0,7 milijuna EUR na 1,7 milijuna EUR (+ 136,5 %),
- **šasija s ugrađenim motorima za motorna vozila:** sa 0,8 milijuna EUR na 4,5 milijuna EUR (+ 467,4 %),
- **vozila, s klipnim motorom s unutarnjim izgaranjem (dizelski ili poludizelski) na paljenje pomoću kompresije obujma cilindra većeg od 1 500 cm³, ali manjeg od 2 500 cm³:** sa 2,6 milijuna EUR na 4,3 milijuna EUR (+ 64,7 %).

2.5. Uporaba carinskih kvota (TRQ)

U Sporazumu je predviđeno nekoliko carinskih kvota s obje strane. Iz preliminarne se analize uporabe kvota može zaključiti da još uvijek ima dovoljno prostora za povećanje izvoza EU-a pod tim povoljnim kvotama.

Carinski podaci koje su prikupila **peruanska** tijela upućuju na to da su u 2013. za samo dvije kategorije proizvoda podložnih carinskim kvotama zabilježeni znatni trgovinski tokovi (proizvodi od sladoleda i proizvodi s visokim sadržajem šećera), iako su i dalje bili znatno ispod dodijeljenih carinskih kvota.

Slični se zaključci mogu donijeti i za **Kolumbiju** u kojoj je, prema podacima koji obuhvaćaju razdoblje od siječnja do lipnja 2014., znatan izvoz iz EU-a zabilježen za samo dvije skupine proizvoda (povrće i voće te ekstrakti slada). I u tom je slučaju uporaba carinskih kvota bila znatno ispod dodijeljene tonaže. Za skupine proizvoda kao što su sirutka i mliječni proizvodi te pripravci od šećera zabilježeni su minimalni trgovinski tokovi, dok je za ostale skupine proizvoda (npr. šećer, mlijeko i vrhnje, mlaćenica, sladoled) zabilježena zanemarujuća ili nepostojeća uporaba dostupnih carinskih kvota.

S druge strane, EU je uveo niz važnih carinskih kvota za Peru i Kolumbiju. U slučaju **Perua**, glavne carinske kvote raširene su među sljedećim skupinama proizvoda: kukuruz šećerac, kukuruz, šećer od šećerne trske, proizvodi s visokim sadržajem šećera, kakao u prahu, rum, riža i goveđe meso, između ostalih.

U skladu s carinskim podacima EU-a za 2013., u razdoblju između ožujka 2013. i veljače 2014. iskorištene su jedino carinske kvote za šećer od šećerne trske (iskorištena je cijela kvota, 18 334 tona³), proizvode s visokim sadržajem šećera (2 od 10 000 raspoloživih tona) i za kukuruz (58 od 8 334 raspoloživih tona). Podaci za razdoblje od ožujka do svibnja 2014. upućuju na to da su se carinske kvote iskorištavale za četiri skupine (kukuruz, kukuruz šećerac, šećer od šećerne trske i proizvodi s visokim sadržajem šećera). Od njih je kvotu za šećer od šećerne trske (22 660 tona) Peru već potrošio do 6. svibnja 2014. Međutim, za sve preostale proizvode zabilježeni su minimalni trgovinski tokovi (1 tona za carinske kvote za proizvode s visokim sadržajem šećera).

U odnosu na **Kolumbiju**, EU je otvorio niz carinskih kvota za proizvode kao što su kukuruz šećerac, kukuruz, šećer od šećerne trske, jogurt, rum, mlijeko i vrhnje te proizvodi s visokim sadržajem šećera.

Prema carinskim podacima EU-a, carinske kvote nisu iskorištene u 2013. Iz podataka za 2014. može se zaključiti da su se carinske kvote iskorištavale u dvije široke kategorije (šećer

³ Ukupna godišnja kvota razmjerno prilagođena za 10 mjeseci primjene Sporazuma o trgovini u 2013.

od šećerne trske i proizvodi od šećera). Od dodijeljenih 63 860 tona za proizvode od šećerne šećerne trske, do 8. srpnja 2014. uvezene su 23 383 tone. Za proizvode od šećera, do 8. srpnja 2014. od 20 600 tona uvezeno je samo 105 tona.

Općenito skromna iskorištenost carinskih kvota upućuje na to da je malo vjerojatno da je poremećaj na odgovarajućim unutarnjim tržištima za te osjetljive proizvode posljedica Sporazuma.

2.6. Usluge

Podaci o trgovini uslugama dostupni su s velikim kašnjenjem i prikazuju se skupno, zbog čega je nemoguće izvršiti pojedinačne analize kao što je slučaj s trgovinom robom. Taj će aspekt stoga biti obuhvaćen godišnjim izvješćem o provedbi kada bude dostupna dovoljna količina podataka.

3. AKTIVNOSTI PROVEDBENIH TIJELA

U institucionalnim odredbama Sporazuma predviđeno je osnivanje Odbora za trgovinu i osam specijaliziranih tijela. Godišnji odbor za trgovinu na ministarskoj razini između EU-a i Kolumbije/Perua ima nadzornu ulogu i osigurava ispravnu primjenu Sporazuma. Prvi su sastanci tih tijela održani u 2014. u Limi u Peruu (vidjeti u nastavku).

Pododbor za poljoprivredu – 5. veljače

Sudionici su razgovarali o razvoju trgovine i korištenju carinskih kvota (odnosno aspekata povećanih s unutarnjim postupcima). Također se razgovaralo o mehanizmu stabilizacije za banane uslijed povećanja peruanskog izvoza. Ostale su teme uključivale oporezivanje alkohola (Peru i Kolumbija) i sporazum o suradnji za mliječne proizvode (Kolumbija).

Pododbor o tehničkim preprekama u trgovini – 5. veljače

Stranke su razmijenile informacije o njihovoj kvalitetoj infrastrukturi. EU je izrazio zabrinutost za Kolumbiju (tehnički propisi za sektor automobila, postupci ocjene usklađenosti, označavanje tekstila, tehnički propisi o alkoholnim pićima i politika biogorivima) i Peru (Zakon za promicanje zdrave prehrane, kašnjenja u registraciji farmaceutskih proizvoda i dodataka hrani). Kolumbija i Peru izrazile su zabrinutost zbog zahtjeva EU-a za potvrdama o podrijetlu za izvoz ribe i zbog ograničenja uporabe palminog ulja u nekim državama članicama.

Pododbor o trgovini i održivom razvoju – 6. veljače

Stranke su se dogovorile o popisu stručnjaka koji bi se trebali sastati radi razmatranja pitanja koja nisu na zadovoljavajući način riješena na savjetovanjima vlade i razmijenile su iskustva o nacionalnim mehanizmima za promicanje sudjelovanja civilnog društva i skupina posvećenih provedbi odredbi Sporazuma o trgovini i održivom razvoju (vidjeti također točku 4. u nastavku).

Pododbor o intelektualnom vlasništvu – 11. veljače

Na sastanku se razgovaralo o oznakama zemljopisnog podrijetla i EU je izrazio zanimanje za pojednostavljene postupke priznavanja. Kolumbija je predstavila niz potvrda za zaštitu oznaka

zemljopisnog podrijetla EU-a u okviru Sporazuma i dostavila popis novih 18 oznaka zemljopisnog podrijetla koje se odnose na poljoprivredne proizvode, koje će EU ocijeniti u skladu sa Sporazumom. EU je objasnio kako bi se mogla ostvariti zaštita preostalih nepoljoprivrednih oznaka zemljopisnog podrijetla.

Peru je dostavio popis četiri nove oznake zemljopisnog podrijetla za poljoprivredne proizvode. Ostale teme uključivale su sustave provedbe u strankama, odgovornost posrednih pružatelja usluga, sustav iz stavka 6.⁴ Sporazuma TRIPS, pristupanje Perua i Kolumbije Madridskom protokolu⁵, zaštitu izvođača i patente u farmaceutskom sektoru (Kolumbija).

Pododbor o javnoj nabavi – 31. ožujka

Stranke su razgovarale o bilateralnim pitanjima, a Peru i Kolumbija obavijestile su EU o popisu državnih tijela. Strane su se dogovorile razmijeniti informacije o sudjelovanju MSP-ova na stranim tržištima javne nabave.

Pododbor o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama – 1. travnja

Razgovaralo se o uvoznim zahtjevima, provjerama, mjerama povezanim sa zdravljem životinja i biljaka, ekvivalentnosti i tehničkoj pomoći.

Pododbor o carinskim postupcima, olakšavanju trgovine i pravilima podrijetla – 28. – 29. travnja

Stranke su predstavile novosti u svom carinskom zakonodavstvu. EU je naglasio važnost stvaranja carinskog okruženja bez papira. Stranke su razmijenile iskustva u vezi s ovlaštenim gospodarskim subjektima⁶ i sporazumima o uzajamnom priznavanju. U pogledu pravila o podrijetlu, stranke su razgovarale o potvrđivanju i provjeri povlaštenog podrijetla te o pitanju izravnog prijevoza.

Pododbor o pristupu tržištu – 15. svibnja

Stranke su razmijenile informacije o razvoju trgovinskih tokova i uočile da ne postoje pouzdani statistički podaci za dulje vremensko razdoblje. Stranke su razgovarale o bilateralnim pitanjima, kao što je GSP+ (Peru) i nacionalnim politikama za biogoriva i recikliranje kamiona.

Odbor za trgovinu – 16. svibnja

Odbor je preispitao aktivnosti specijaliziranih tijela i razmatrao je o pitanjima povezanim s trgovinom uslugama. EU je izrazio zabrinutost zbog rokova za izdavanje radnih viza u Peruu

⁴ Kada ga prihvate dvije trećine članica WTO-a, ovim će se stavkom izmijeniti Sporazum TRIPS kako bi se članicama WTO-a s nedovoljnim sposobnostima za određeni proizvod u farmaceutskom sektoru omogućilo da uvedu patentirane lijekove proizvedene u skladu s obveznim dozvolama. http://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/public_health_e.htm

⁵ Međunarodni sustav za istovremenu registraciju žigova u mnogim zemljama <http://www.wipo.int/madrid/en/>

⁶ Ovlašteni gospodarski subjekti su gospodarski subjekti za koje su carinska tijela potvrdila da poštuju određene zahtjeve (npr. sukladnost, solventnost, sigurnost itd.) i stoga imaju koristi od raznih pojednostavljenja i/ili povlastica koje su posebno predviđene u carinskom zakonodavstvu EU-a, Perua i Kolumbije.

koji bi mogli negativno utjecati na obveze Perua iz dijela Sporazuma o trgovini uslugama. Stranke su također razgovarale o pitanjima koja se odnose na WTO i Sporazum o olakšavanju trgovine te su razmijenile informacije o tekućim pregovorima s drugim državama ili regijama.

4. ISPUNJENJE OBVEZA U PODRUČJU TRGOVINE I ODRŽIVOG RAZVOJA

Pododbor o trgovini i održivom razvoju

Prvi sastanak Pododora održan je nakon otvorenog sastanka s civilnim društvom održanog 7. veljače na kojem su uglavnom sudjelovali članovi peruanskog civilnog društva i domaća savjetodavna skupina EU-a. Razgovaralo se o temama povezanim s radom i okolišem koje su važne za provedbu Glave IX. Sporazuma, pri čemu se raspravljalo o potencijalnim područjima za praćenje.

Stranke su izrazile svoju opredijeljenost za učinkovitu provedbu Glave IX. Sporazuma. Kolumbija i Peru izvijestile su o primjenjivim ustrojstvenim aspektima svojeg ministarstva rada i okoliša te o napretku ostvarenom u pogledu slobode udruživanja, prava na kolektivno pregovaranje i ukidanja prisilnog rada, što je također bilo važno u kontekstu raznih mjera koje su Kolumbija i Peru uključili u svoje Planove predstavljene Europskom parlamentu u 2012.

Stranke su razgovarale o sljedećim pitanjima.

4.1. Provedba odredbi povezanih s radom

EU je izvijestio o politici i mjerama koje se poduzimaju na razini EU-a za promicanje slobode udruživanja, prava na kolektivno pregovaranje i zaštite prava djece (uključujući sprječavanje dječjeg rada). EU je također obavijestio o napretku koje su države članice ostvarile u pogledu potvrđivanja konvencija Međunarodne organizacije rada, (ILO), posebno Konvencije o radu pomoraca. Također je obavijestio o odlukama Vijeća EU-a od 28. siječnja 2014. kojima se države članice ovlašćuju za potvrđivanje konvencija ILO-a o kemikalijama i domaćim radnicima.

Peru je izvijestio o provedbi svojih obveza u skladu s Glavom IX. Sporazuma te o stanju u sljedećim područjima:

- i.** jačanje sustava kolektivnih odnosa, uključujući jačanje sustava inspekcija, stvaranje nacionalnog nadzornika za inspekciju rada i povećavanje opsega primijenjenih kazni,
- ii.** promicanje temeljnih prava, koja je utvrdio ILO, posebnim propisima za registraciju sindikata u građevinskom sektoru, propisima o izbornoj arbitraži, akcijskim planovima i strategijama za borbu protiv dječjeg i prisilnog rada te odobrenje propisa o jednakim mogućnostima osoba s invaliditetom,
- iii.** aktivnosti i pojačane inspekcije za zaštitu radnih prava i
- iv.** potvrđivanje konvencija ILO-a.

Kolumbija je dostavila informacije o provedbi Glave IX. Sporazuma s naglaskom na sljedećim područjima:

- i.** novo ustrojstvo Ministarstva rada i njegova postignuća,
- ii.** postojeći kanali i mehanizmi za socijalni dijalog,
- iii.** provedba slobode udruživanja,
- iv.** prednosti postojećih nadzornih sustava,
- v.** doneseno zakonodavstvo za borbu protiv nezakonitog posredovanja,

vi. situacija u pogledu provedbe konvencija ILO-a.

Stranke su se dogovorile da će nastaviti s provedbom odredbi o radu Glave IX., uključujući potvrđivanje i provedbu konvencija ILO-a (npr. Konvencija o domaćim radnicima iz 2011. koju je kasnije potvrdila Kolumbija 9. svibnja 2014.). Stranke su se složile da će nastaviti razmjenjivati informacije, posebno u pogledu mjera protiv dječjeg i prisilnog rada te promicati slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja.

Sastanak je bio prilika za upoznavanje s predstavnicima regionalnog ureda ILO-a i za razgovor o pitanjima kao što su pregovori i provedba sporazuma EU-a o trgovini općenito.

4.2. Provedba odredbi povezanih s okolišem

Stranke su izvijestile o napretku u provedbi odredbi Glave IX. povezanih s okolišem. Peru je izvijestio o pravnom i političkom okviru za pitanja okoliša, strateškoj osi za upravljanje okolišem u Peruu, nacionalnom programu i nacionalnom sustavu za okolišno djelovanje. Peru je također izvijestio o nacionalnom sustavu za procjenu učinka na okoliš i o nacionalnoj službi za izdavanje ekoloških potvrda za održiva ulaganja (SENACE).

Kolumbija je izvijestila o nacionalnom sustavu za okoliš, glavnim postignućima i politikama Ministarstva okoliša i održivog razvoja te provedbi multilateralnih sporazuma o okolišu kao što je Bazelska konvencija, Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama (CITES), Montrealski protokol, Konvencija o biološkoj raznolikosti, Kartagenski protokol i Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC).

EU je govorio o liberalizaciji ekoloških proizvoda i istaknuo inicijativu o zelenim proizvodima kojom su se EU i 13 drugih članica WTO-a obvezale raditi prema liberalizaciji trgovine zelenim proizvodima. EU je potaknuo Kolumbiju i Peru da se pridruže inicijativi, posebno u kontekstu nadolazeće Konferencije stranaka UNFCCC-a koja će se održati u Limi u Peruu u studenome 2014. napominjući da bi time mogle ostvariti bolji i jeftiniji pristup proizvodima i tehnologijama kojima se štiti okoliš.

EU je predstavio svoj plan za učinkovitu uporabu resursa i metodologije ekološkog otiska te je odabrano 17 proizvoda za pokusno ispitivanje od studenoga 2014. Svi dionici, uključujući poduzeća u Kolumbiji i Peruu, mogu se prijaviti za praćenje i pridonošenje tim pilot-projektima. Sudjelovanje u tim projektima trebalo bi biti korisno za poduzeća koja izvoze u EU.

4.3. Savjetovanje na nacionalnoj razini i sastanci pododbora s civilnim društvom

Za vrijeme sastanka pododbora, stranke su razgovarale o članku 281. (*Nacionalni mehanizmi*) i njegovoj provedbi. EU je rekao da će njegov mehanizam nacionalne savjetodavne skupine biti sličan ostalim sporazumima EU-a, a Peru i Kolumbija rekli su da će se koristiti postojećim nacionalnim savjetodavnim tijelima. Stranke su dogovorile smjernice za otvorene sastanke koji će se održavati s civilnim društvom.

Na otvorenom sastanku s civilnim društvom, članovi nacionalne savjetodavne skupine EU-a, zajedno s članovima peruanskog civilnog društva, naglasili su važnost institucionaliziranih struktura civilnog društva u okviru Sporazuma. Sudionici su također naglasiti potrebu za time da civilno društvo može surađivati sa svojim partnerima između sastanaka kako bi se omogućile produktivnije rasprave na otvorenim sastancima.

4.4. Moguća područja za daljnji rad

Stranke su se dogovorile da će nastaviti s provedbom odredbi o radu Glave IX., uključujući potvrdu i provedbu konvencija ILO-a. Stranke su se također složile da će nastaviti razmjenjivati informacije, posebno u pogledu mjera protiv dječjeg i prisilnog rada te promicati slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja.

U pogledu bioraznolikosti, pododbor je raspravljao o odredbama u okviru Glave IX. i budućem radu. Istaknuto je da bi se inicijativama za borbu protiv nezakonite sječe drveća i povezane trgovine, kao što je nedavna Uredba EU-a o drvu⁷, mogle ostvariti veće mogućnosti za trgovinu održivom drvnom građom i proizvodima od drveta.

Kolumbija je istaknula važnost razmatranja društvenih i okolišnih mehanizama na tržištu zlata, posebno u borbi protiv nezakonitog vađenja. Horizontalna pitanja, kao što su procjene učinka i korporativna društvena odgovornost također su istaknuta kao moguća područja za buduće rasprave.

⁷ Uredba (EU) br. 995/2010

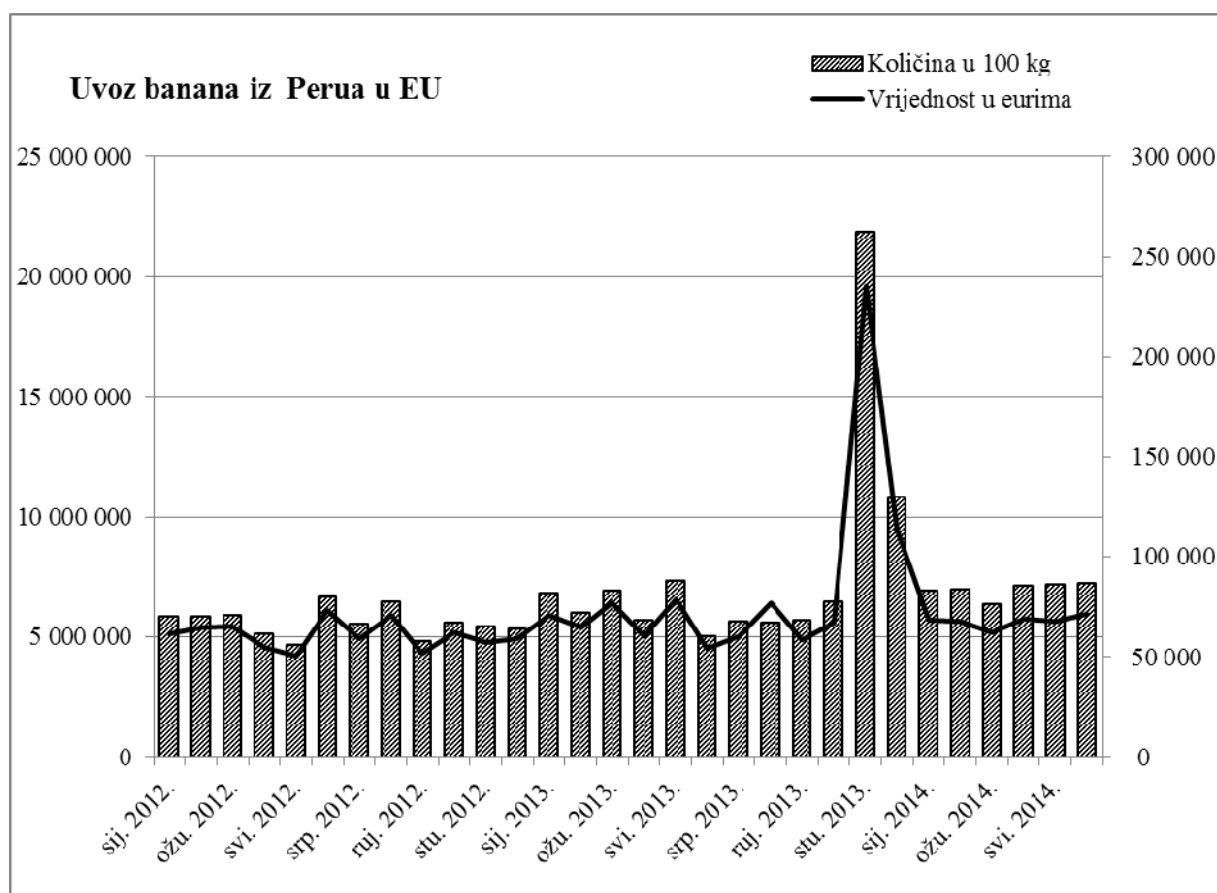
5. PROVEDBA UREDBE (EU) BR. 19/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O PRIMJENI BILATERALNIH ZAŠTITNIH KLAUZULA I MEHANIZMA STABILIZACIJE ZA BANANE

U navedenoj Uredbi predviđena je mogućnost pokretanja ispitnog postupka ili uvođenja mjera prethodnog nadzora pod određenim uvjetima utvrđenima u Uredbi. U skladu s člancima 3. i 13. Uredbe, Komisija je pratila razvoj uvoza banana iz Kolumbije i Perua. Za vrijeme prve godine provedbe Sporazuma, Komisija nije pokrenula ni zaprimila nikakve zahtjeve za pokretanje ispitnog postupka ili uvođenje mjera prethodnog nadzora.

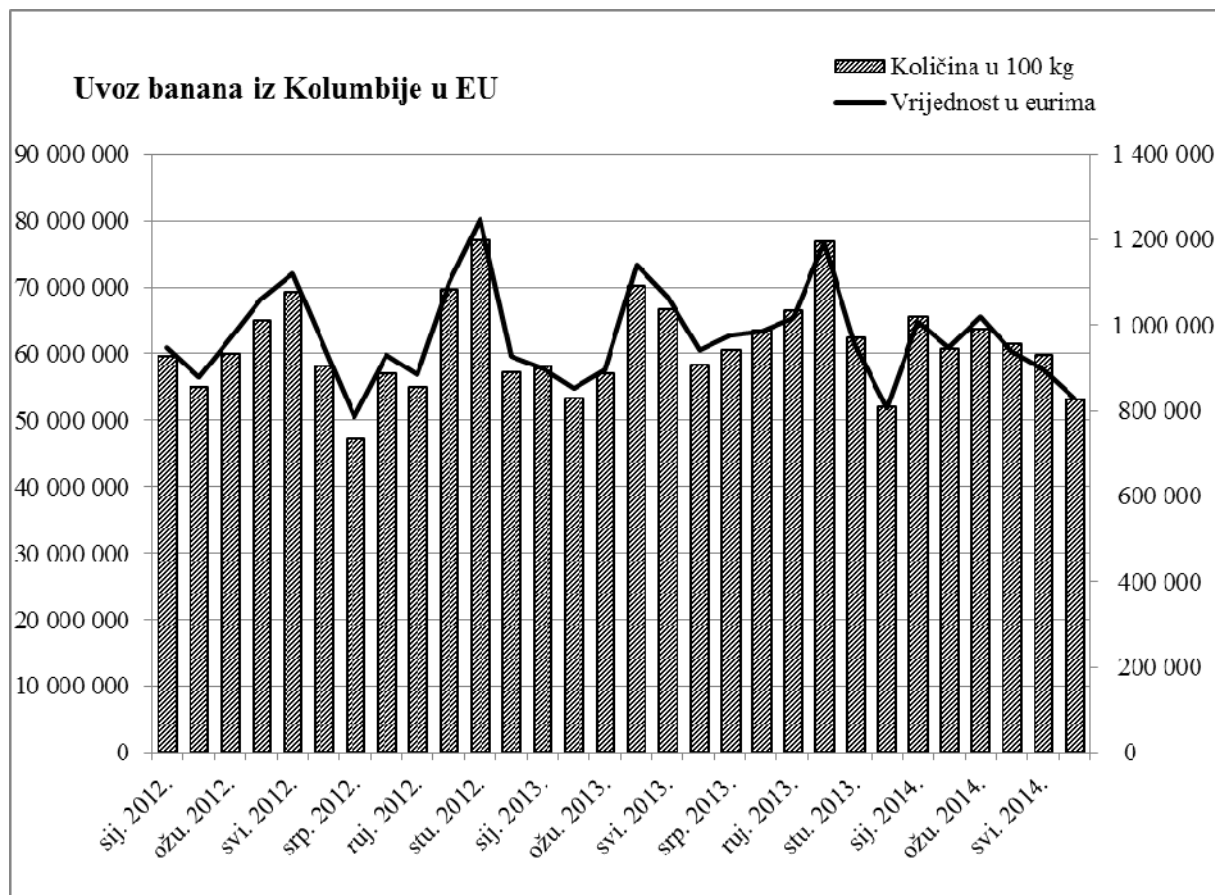
5.1. Razvoj izvoza banana iz Kolumbije i Perua

U nastavku su sažeti rezultati praćenja za vrijeme prve godine provedbe Sporazuma.

Vrijednost uvoza **banana iz Perua** u 2013. povećala se za 39,3 % u usporedbi s 2012. (sa 61 milijuna EUR na 85 milijuna EUR). Količinski je povećanje iznosilo 39,7 % (sa 80 696 tona u 2012. na 112 750 tona u 2013.) Povećanje je bilo najveće u studenome i prosincu 2013., a zatim se u sljedećim mjesecima vratilo na uobičajenu razinu trgovine (od siječnja do travnja 2014.).

Vrijednost uvoza **banana iz Kolumbije** u 2013. smanjila se za 0,6 % u usporedbi s 2012. (sa 759 milijuna EUR u 2012. na 754 milijuna EUR u 2013.). Ukupna uvezena tonaža povećala se za 2,1 % (sa 1 134 567 tona u 2012. na 1 158 755 tona u 2013.) Razine trgovine ostale su relativno stabilne (po vrijednosti i količinama) u početnim mjesecima 2014.

U slučaju **Perua**, uvoz banana dostigao je prag od 78 750 tona u studenome 2013. U skladu s odredbama Mehanizma stabilizacije za banane (odnosno članka 15. stavaka 2. i 3. Uredbe), Komisija je preispitala učinak tog uvoza na situaciju tržišta banana u EU-u. Uvoz iz Perua činio je samo 1,8 % ukupnog uvoza svježih banana u EU, a uvoz iz drugih velikih izvoznika banana u EU ostao je u skladu s očekivanim trendovima. Osim toga, nisu zabilježene primjetne promjene u prosječnoj veleprodaji svježih banana na tržištu EU-a i nije bilo naznaka da je to povećanje izvoza iz Perua utjecalo na stabilnost situacije proizvođača u EU-u. Na temelju navedenih razmatranja Komisija je zaključila da obustava povlaštenih carina za uvoz banana podrijetlom iz Perua nije primjerena.

6. ZAKLJUČAK

Nakon godinu dana provedbe još je prerano donositi konačne zaključke o rezultatima Sporazuma o trgovini i tokovima ulaganja. Iako se čini da se općenito razina trgovine smanjila u odnosu na Peru, došlo je do znatnih povećanja netradicionalne trgovine. Smanjenje vrijednosti trgovine vjerojatno je bilo rezultat razloga koji nisu izravno povezani sa samim Sporazumom, već sa smanjenjem globalnih cijena sirovina u 2013. U međuvremenu je u nekim sektorima, kao što su vino, vozila, duhan i proizvodi od šećerne trske, došlo do znatnih povećanja. S druge strane, u dostupnim podacima za Kolumbiju koji obuhvaćaju nekoliko mjeseci uočljive su male promjene u trgovačkim tokovima uz određene istaknute pozitivne iznimke opisane u izvješću. Veća iskorištenost dostupnih carinskih kvota predstavlja važnu neiskorištenu mogućnost koja proizlazi iz ovog Sporazuma.

Uvoz banana iz andskih zemalja općenito je ostao stabilan, zbog čega nije bilo nužno pokrenuti obustavu povlaštenih carina.

Stoga naglasak treba i dalje biti na osiguravanju ispravne provedbe Sporazuma kako bi poduzeća mogla uživati trgovinske prilike koje iz njega proizlaze. Još uvijek ima određenih problema u provedbi, posebno u području zdravlja životinja i biljaka i higijenskih mjera (SPS). Rasprave o tim pitanjima nastavit će se u kontekstu i daljnjem praćenju sastanaka raznih pododbora u cilju pronalaženja uzajamno prihvatljivih i izvedivih rješenja. U tom je smislu prva godina provedbe bila uspješna u pogledu uspostave i funkcioniranja institucionalnog okvira Sporazuma.